

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2020-12-04

Diarienummer:
SCN-2020-00608

Handläggare:
Åsa Hedlund, Magnus Bergmark, Thomas Fäldt

Verksamhetsplan, budget och internkontrollplan 2021

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** anta verksamhetsplan, budget och internkontrollplan för 2021 enligt föreliggande förslag, samt
2. **att** överlämna antagen verksamhetsplan, budget och internkontrollplan till kommunstyrelsen.

Ärendet

Verksamhetsplan beskriver hur nämnden ska förverkliga det övergripande styrdokumentet Mål och budget 2021–2023 som beslutades av kommunfullmäktige den 2–3 november 2020. Planen beskriver även hur utveckling av nämndens grunduppdrag enligt reglementet bidrar till inriktningsmålen. Nämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som den tilldelats i Mål och budget 2021–2023.

Internkontrollplanen är ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för nämnden att nå verksamhetsmålen.

Beredning

Ärendet har beretts av socialförvaltningen.

Föredragning

Förvaltningen har utifrån den politiska inriktningen i det övergripande styrdokumentet Mål och budget 2021–2023 utarbetat ett förslag till verksamhetsplan för socialnämnden för år 2021.

Verksamhetsplanen ska vara ett aktiverande dokument som visar hur nämnden avser att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag. Planen beskriver även hur utveckling av nämndens grunduppdrag enligt reglementet bidrar till inriktningsmålen. Planen ska vägleda förvaltningen i dess arbete under verksamhetsåret 2021 och anger vilka åtgärder nämnden ska genomföra. Åtgärderna synliggör satsningar och prioriteringar inom nämndens ansvarsområde.

Socialnämnden erhåller 811 miljoner kronor i kommunbidrag för 2021. Utöver kommunbidraget räknar förvaltningen med 87,5 miljoner kronor i övriga intäkter. Kommunbidraget är uppräknat för 2021 med volym för barn- och ungdomsvården, prisindex, riktade satsningar och justerat med ett effektiviseringskrav. Det kommer att krävas fortsatt omställningsarbete för att säkerställa en budget i balans. Förvaltningen har hanterat fortsatta volymökningar under 2020 och eftersträvar att ständigt förbättra insats- och vårdkedjor för att uppnå effektiviseringar.

Socialnämnden upprättar årligen en internkontrollplan. Planen är ett stöd i nämndens styrning av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, att den finansiella rapporteringen och information om verksamheten är tillförlitlig och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer. Internkontrollplanen innehåller också en beskrivning av hur nämnden arbetar med intern kontroll och hur internkontrollplanen används för att utveckla detta arbete. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Utvecklingen av den interna kontrollen kommer under 2021 främst att fokusera på att förbättra den finansiella kontrollen. Detta kommer att göras genom att utöka antalet kontroller av uppdragstagare, öka antalet kontroller av ram- och direktupphandlingar, tydliggöra och följa upp den ekonomiska rapporteringen till nämnden och genomföra en granskning av 100 vårdfakturor, samt stärka återkopplingen av genomförda åtgärder efter genomförd kontroll.

Uppföljningsplanen är det övergripande styrdokument som beskriver uppföljningen av nämndens ansvarsområden. Planen beskriver hur och vilka uppföljningar som ska genomföras under 2021 och när de ska redovisas för nämnden. Planen är ett svar på de uppdrag om att ta fram en struktur för en sammanhållen redovisning av uppföljningar oavsett huvudman och en plan för uppföljning av den nya inriktningen gällande trygghetsatsningen, som förvaltningen fick av nämnden i juni respektive september.

Bilagor

- Tjänsteskrivelse, daterad den 4 december 2020
- Verksamhetsplan och budget 2021
 - Bilaga 1 Styrdokument
 - Bilaga 2 Uppföljningsplan
 - Bilaga 3 Nämndens indikatorer
 - Bilaga 4 Internkontrollplan 2021

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Direktör

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Socialnämnden

Dokumentansvarig:
Åsa Hedlund, Magnus Bergmark

Datum:
2020-12-08

Diarienummer:
SCN-2020-00608

Verksamhetsplan och budget 2021 – 2023

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Nämndens uppdrag.....	3
Omvärld och förutsättningar.....	3
Politisk plattform	5
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	5
Begrepp som används i verksamhetsplanen	6
Inriktningsmål	7
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.....	7
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i	9
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande	13
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet.....	13
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.....	17
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.....	18
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet	20
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället.....	21
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.....	23
Budget 2021	26
Bilaga 1 Styrdokument	27
Bilaga 2 Uppföljningsplan	28
Inledning.....	28
Nämndens uppföljning	28
Bilaga 3 Nämndens indikatorer	32

Inledning

Nämndens uppdrag

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (inte ekonomiskt bistånd). Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar, samt stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Nämnden ansvarar också för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn, socialt utsatta EU-medborgare, familjerättsliga frågor, samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och insatser för den nationella minoriteten romer. Socialnämnden ansvarar även för förebyggande ANDTS-arbete.

Omvärld och förutsättningar

Socialnämnden har under hösten 2020 genomfört en omvärlds – och riskanalys som ett led i socialnämndens verksamhetsplanering för 2021. Analysen är även nämndens bidrag i den kommungemensamma trend- och omvärldsanalys, som årligen genomförs för att upptäcka händelser och trender som kan påverka kommunens verksamheter.

2020 har till stor del präglats av coronapandemin som på kort tid fått stor påverkan på samhällsutvecklingen och kommunens verksamheter. Risken är att den även kan medföra stora förändringar för världen, Sverige och Uppsala på längre sikt. I den kommunövergripande omvärldsanalysen som gjorts med anledning av coronapandemin, uppmärksammas till exempel att den riskerar att leda till ökad psykisk ohälsa med långvariga effekter. Psykisk ohälsa grundar sig bland annat i arbetslöshet, ekonomisk oro, isolering, hög arbetsbelastning, sorg samt utsatthet för våld och förtryck. Liksom vid andra samhällskriser förväntas konsekvenserna av pandemin till exempel slå hårdare mot socioekonomiskt utsatta grupper som arbetslösa, lågutbildade, låginkomsttagare, unga och nyanlända. Mycket tyder på att samhället kommer att se en ökad ojämlikhet vad gäller hälsa, utbildning och ekonomi i kölvattnet av coronapandemin, vilket i sin tur riskerar att öka dagens polarisering ytterligare. Dessa konsekvenser riskerar att öka inflödet till socialnämnden olika verksamheter framöver.

För att klara välfärdsuppdraget med ett högt demografiskt tryck i kombination med ekonomiska utmaningar till följd av coronapandemin, måste kommunen fortsätta att skapa resursutrymme genom starkare resultat och fortsatta effektiviseringsåtgärder.

Socialnämndens ekonomiska utmaningar kvarstår och under de kommande åren behöver nämnden genomföra effektiviseringar i syfte att motverka kostnadsökningar. Arbetet fortsätter därför att säkerställa att verksamheterna håller hög kvalitet, är kostnadseffektiva, tillgodoser individernas behov och bidrar till att höja deras livskvalitet samtidigt som nämnden har en ekonomi i balans.

I likhet med tidigare år är det ökade ärendeinflödet ett av nämndens högst prioriterade områden, då det har en direkt påverkan på såväl ökade kostnader som arbetsmiljö. Ärendeinflödet fortsätter på en hög nivå när det gäller barn och ungdomar samt unga vuxna, vilket medför stora anpassningsbehov inom dessa verksamheter. Det innebär en hög arbetsbelastning inom flera verksamheter, men särskilt inom den

myndighetsutövande barn- och ungdomsvården. Att ha en tillräcklig grundbemanning är därför ett av nämndens prioriterade områden, då det annars finns en risk att individer med vård- och stödbehov inte får en insats eller rätt insats och att behoven inte tillgodoses inom rätt tid. En hög arbetsbelastning innebär också en risk för ökad personalomsättning och hög sjukfrånvaro. Hela välfärdssektorn inklusive Uppsala kommun och socialnämnden står inför stora rekryteringsbehov. Nämndens utmaning att rekrytera och behålla rätt kompetens, särskilt inom barn- och ungdomsvården, fortsätter. Nämnden fortsätter därför att arbeta systematiskt med åtgärder för att medarbetarna på socialförvaltningen nu och framöver ska ha rätt kompetens och ett hållbart arbetsliv.

I likhet med andra större kommuner i Sverige finns i Uppsala skillnader i hälsa, utbildning, arbete och upplåtelseformer mellan olika bostadsområden i kommunen. Inom flera områden i samhället ökar polariseringen. Flera omvärldsfaktorer med koppling till ökad polarisering som till exempel ökad psykisk ohälsa, tillgång till och en liberalare syn på droger, ökad ojämlikhet och segregation medför en risk att fler människor hamnar i utanförskap, missbruk och kriminalitet med mera. Trygghet är därför ett prioriterat område som har en direkt påverkan på socialnämndens olika verksamheter.

Den rådande situationen i kommunen med kriminalitet, social oro och otrygghet som påverkar människors vardag innebär att kommunens men också nämndens arbete med trygghetsskapande åtgärder prioriteras. I september 2020 beslutade nämnden om en ny inriktning för arbetet med att förebygga och förhindra att barn, ungdomar och unga vuxna begår kriminella handlingar. Den nya inriktningen omfattar tex. en förstärkning av arbetssätt för att tidigt upptäcka och ge stöd till unga individer som befinner sig i riskzon för kriminalitet. Det innefattar också ett förbättrat stöd till de individer som vill lämna en kriminell miljö. En övergripande målsättning med den nya inriktningen är också att ytterligare stärka samarbetet internt mellan olika avdelningar och verksamheter, men också samverka med andra förvaltningar och andra aktörer i kommunen.

Bristen på bostäder som nämndens målgrupper har råd med är en fortsatt utmaning. Bostadsbristen medför att socialnämndens målgrupper inte kan få egna hyreskontrakt, vilket medför risk för omotiverat långa placeringar, fler insatser än nödvändigt utifrån individens behov och att individer har fel insats. När det gäller boendefrågor samverkar socialnämnden med bland annat kommunstyrelsen i arbetet med lokal- och bostadsförsörjningsplanen i syfte att förbättra boende- och vårdkedjan så att den motsvarar individernas behov.

Socialtjänsten står även inför fortsatta utmaningar när det gäller digitalisering, men har liksom andra verksamheter tagit kliv framåt till följd av coronapandemin. Vissa verksamheter har kunnat ställa om och möta kommuninvånarna digitalt, vilket bland annat skett vid samråd med den nationella minoriteten romer. Även den politiska verksamheten har kunnat ställa om och genomföra digitala sammanträden. Det digitala omställningsarbetet behöver dock fortsätta att prioriteras för att möta individens behov och önskemål om digitala möten, men också för att klara grunduppdraget. Inte minst har restriktionerna under coronapandemin visat på vikten av att kunna genomföra säkra, digitala möten med brukare. Arbeta pågår på flera

områden och bland annat innebär införandet av det nya verksamhetssystemet Lifecare att nämnden får möjlighet att tillhandahålla och utveckla medborgartjänster.

Politisk plattform

Nämndens verksamhet syftar till att människor ska ges stöd till att utveckla sina resurser för att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Det förebyggande arbetet ska stärkas för att både förekomma och stävja social oro. På så sätt ska nämnden bidra till att tryggheten i Uppsala ökar.

Arbetet för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck prioriteras. De som utsätts ska ges stöd och skydd. Så också de som utsätts för våld i nära relation, med särskilt fokus på barnperspektivet.

Personer i behov av socialnämndens stöd ska både uppleva en högre grad av delaktighet och ges möjlighet att påverka både innehållet i hjälpen och vilka hjälpinsatser som ska tillhandahållas. Barns delaktighet prioriteras. Nämnden vill ge tidiga och förebyggande insatser, samt vård- och behandlingsinsatser som är tillgängliga, förutsägbara, rättssäkra och håller hög kvalitet samtidigt som de är kostnadseffektiva. Socialnämnden ska ständigt omvärldsbevaka sin omvärld och invärld utifrån såväl kvalitativa som ekonomiska perspektiv. Samtliga verksamheter och insatser ska vila på evidens och beprövad erfarenhet.

Genom en nära samverkan med civilsamhället, myndigheter och andra huvudmän vill socialnämnden bidra till en tryggare välfärd och ett tryggare Uppsala, där ingen person faller mellan stolarna. Detta ställer höga krav på lyhördhet, kompromissvilja och en övertygelse om att vi når längre tillsammans.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Nämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur nämnden ska bidra till förverkligande av kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2021 – 2023.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden.

I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för intern kontroll. Socialförvaltningen ansvarar för att omsätta planerna i praktisk handling.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Inriktningsmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar inriktningsmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med egna grunduppdrag, nämndmål, strategier, åtgärder och indikatorer.
Uppdrag	Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i <i>Mål och budget</i> . Nämnden tar fram åtgärder för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen. Vid behov kan nämnden också ta fram strategier för genomförandet av uppdragen
Grunduppdrag	Nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Utvecklingen av grunduppdraget beskrivs med nämndmål eller indikatorer.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera inriktningsmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda rollerna.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2021 – 2023 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina strategier och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör riktade satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden enbart gäller för egenregin eller om den gäller alla.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (t.ex. program eller handlingsplan).

Inriktningssmål

Kommunfullmäktiges inriktningssmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Uppdrag: Genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor tillgodo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet.

All verksamhet som socialnämndens ansvarar för ska vara jämställd, jämlik och likvärdig. Det pågår ett arbete med att höja kunskapen om fördelningen av hur nämndens resurser fördelas mellan män och kvinnor eller pojkar och flickor i syfte att säkerställa att biståndsbedömningen är jämställd. Som ett led i detta har nämnden låtit göra en analys som visar nämndens kostnad per brukare. Analysen visar att det förekommer skillnader i hur nämndens kostnader inom olika verksamheter fördelar sig mellan kvinnor och män och pojkar och flickor. Under 2021 kommer nämnden att genomföra en identifiering av påverkbara faktorer vid fördelning av nämndens resurser mellan kvinnor och män och pojkar och flickor.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra en identifiering av påverkbara faktorer vid fördelning av nämndens resurser mellan kvinnor och män och pojkar och flickor.		Nämndens resursfördelning är jämlik, jämställd och likvärdig.
Se över möjligheten att använda digitala verktyg i nämndens verksamheter för att säkerställa att nämndens resurser används jämställt, jämlikt och likvärdigt.		Nämndens resursfördelning är jämlik, jämställd och likvärdig.

Uppdrag: Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Socialnämnden arbetar för att ge stöd till människor med olika vårdbehov. En stor del av behoven tillgodoses genom insatser som tillhandahålls av externa leverantörer. Nämnden är således i hög grad beroende av goda kontakter med näringslivet och arbetar för att alltid vara professionell och ge ett gott bemötande vid kontakten med leverantörer. Det gäller såväl när det rör sig om mindre direktupphandlingar som vid omfattande ramavtalsupphandlingar.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta att systematiskt utveckla nämndens upphandlingsprocess.	Policy för upphandling och inköp, KF 2018 Handlingsplan för näringslivsutveckling 2021–2023	Hänsyn tas till sociala, ekonomiska och miljömässiga krav vid upphandling och processen är effektiv samtidigt som socialnämnden uppfattas som en professionell avtalspart.
Fortsätta arbetet med att inrätta ett branschråd.	Handlingsplan för näringslivsutveckling 2021–2023	Genom dialog och erfarenhetsutbyte med näringslivet säkerställs att nämndens verksamheter håller hög kvalitet för Uppsalas invånare.

Nämndens grunduppdrag

Målsättningen med socialnämndens arbete är ge människor stöd att utveckla sina resurser för att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Genom att ta tillvara

individens och dess nätverks egna resurser och se till andra instansers ansvar innan insats sätts in, får individen sina behov hållbart tillgodosedda.

Nämndmål: Nämnden ska ha en hållbar och jämställd ekonomi i balans

Nämndens verksamhet syftar till att människor ska ges stöd att utveckla sina resurser för att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. För att bättre möta invånarnas behov av stöd och nå en budget i balans behöver nämnden fortsätta att effektivisera sina verksamheter.

Utifrån kommunfullmäktiges beslutade budgetram för nämnden och nuvarande kostnadsnivå behöver nämnden effektivisera sin verksamhet med motsvarande cirka 60-70 mnkr kommande år. Under hösten 2020 har 19 olika handlingsplaner tagits fram för att möjliggöra budget i balans under 2021. Handlingsplanerna innehåller åtgärder som ska medföra effektiviseringar motsvarande 68,5 mnkr utan att riskera att barn, ungdomar och vuxna far illa. Handlingsplanerna omfattar följande områden.

- Effektivare myndighetsutövning/vårdkedja
- Avtal, samordning, effektivare arbetsätt
- Lokalsamordning

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra åtgärder för att effektivisera myndighetsutövningen inom barn- och ungdomsvården och därmed minska vårddygnet inom HVB, SiS, stödboende, öppenvård och familjehem med motsvarande 56 mnkr.		Minskade kostnader inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.
Genomföra åtgärder inom områdena avtal, samordning, effektivare arbetsätt motsvarande 11,1 mnkr.		Effektivare resursanvändning.
Genomföra lokalanpassningar i enlighet med antagen bostads- och lokalförsörjningsplan samt genomföra andra förändringar för att effektivisera och optimera användningen av nämndens verksamhetslokaler motsvarande 0,6 mnkr.		Effektivare användning av nämndens verksamhetslokaler.

Indikatorer

Nämndmål: Nämnden ska ha en hållbar och jämställd ekonomi i balans					
Indikator	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Andel familjehem i egen regi					Öka
Antal vårddygn på HVB inom barn- och ungdomsvården					Minska
Antal vårddygn på stödboenden inom barn- och ungdomsvården					Minska
Antal vårddygn på SiS inom barn- och ungdomsvården					Minska
Antal vårddygn i extern öppenvård inom barn- och ungdomsvården					Minska
Andel öppenvård i egen regi inom barn- och ungdomsvården					Öka

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Uppdrag: Vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Socialnämndens beslutade i september 2020 att införa en ny inriktning för arbetet med att förebygga och förhindra att barn, ungdomar och unga vuxna begår kriminella handlingar. Nämndens uppdrag är att arbeta för ett tryggare Uppsala och barns och ungdomars rätt till goda uppväxtvillkor. Den nya inriktningen innebär att arbetssätt ska stärkas för att så tidigt som möjligt identifiera de unga individer som befinner sig i riskzon för kriminalitet. Med individens bästa i fokus ska nämnden arbeta för att ytterligare stärka samarbetet mellan socialförvaltningens olika avdelningar och verksamheter men också vid samverkan med andra berörda förvaltningar och aktörer i kommunen.

Inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården kommer en enhet att inrättas med uppdrag att inrikta sitt arbete mot barn och ungdomar som ensamman eller i olika grupperingar bidrar till att skapa social oro och begår kriminella handlingar. Målsättningen är att även myndighetssidan ska finnas på plats på fältet när behov uppstår för att snabbt kunna vidta nödvändiga åtgärder. Enheten ska samarbeta nära ungdomsjouren och delta i SSPF-möten. Vid behov kommer enheten att delta i insatser tillsammans med ungdomsjouren men även i s.k. riktade insatser tillsammans med polisen.

SSPF är en samverkansform mellan socialtjänst, skola, polis och fritid, som samordnas av socialförvaltningen genom Uppsala ungdomsjour. Genom SSPF kan hela barn- och ungdomsvården arbeta utifrån gemensamma lägesbilder när det gäller aktuella fenomen som exempelvis trender, oro, narkotika eller andra risker. Den nya inriktningen innebär att även barn- och ungdomsvårdens myndighetsutövande del kommer att ingå i SSPF. Under 2021 kommer nämnden att utveckla arbetet inom SSPF till att även omfatta mellanstadiet.

Inom ramen för arbetet med den nya inriktningen kommer nämnden att genomföra en övergripande kvalitetshöjning i syfte att så tidigt som möjligt upptäcka och stävja ett normbrytande och kriminellt beteende. Det handlar till exempel om att strukturerat använda bedömningsinstrument för att möjliggöra tidig upptäckt. Kvalitetshöjningen omfattar också fortsatta kompetenssatsningar på strukturerade risk- och behovsbedömningsmetoder som tex. Earl och Savry. Kvalitetssatsningen kommer också att genomföras på insatssidan för att klara ökade behov. Det gäller till exempel kompetenssatsning på ”Ett nytt vägval” som syftar till att minska och förebygga kriminalitet hos ungdomar.

När nämnden genomför satsningen på tidigt upptäckande finns det samtidigt ett behov av att utveckla och förstärka stödet till de individer som vill åstadkomma livsstilsförändringar och hoppa av kriminalitet. Nämnden kommer därför även att förbättra och utveckla arbetet med sociala insatsgrupper (SIG) och avhopparverksamhet.

Mot bakgrund av nämndens satsning är det viktigt att samtidigt se över hanteringen av otillbörlig påverkan av medarbetare och förtroendevalda. En översyn är nödvändig för att säkerställa att otillbörlig påverkan hanteras enhetligt och korrekt.

Nämnden samverkar även med andra nämnder och aktörer i trygghetsskapande arbete. Det sker till exempel inom ramen för samarbetsavtalet med polisen men också inom ramen för bland annat handlingsplan för ökad trygghet i Gränby och Kvarngärdet och handlingsplan för trygghet och säkerhet.

Handlingsplan Gottsunda Valsätra har genomförts men samverkan fortsätter när det till exempel gäller tidiga och trygghetsskapande insatser fortsätter. Nämnden kommer bland annat att fortsätta satsningen på "Barnsäkert" i samverkan med Region Uppsala. Målsättningen är tidigt identifiera barn i risk för att kunna arbeta förebyggande och ge familjerna stöd i ett tidigt skede. Även samarbetet mellan förskolor och socialtjänst utvecklas för att förebyggande och stödjande ge förskolepersonalen möjligheter till att tidigt identifiera barn och föräldrar i riskzon som behöver stöd. Satsningen på socialarbetare i skolan fortsätter också och kommer att utökas till fler områden i kommunen.

Under 2021 kommer nämnden tillsammans med kultur- och fritidsnämnden, arbeta med ett pilotprojekt i Sävja i syfte att utveckla metoder och samverkansformer för att tidigt bryta kriminellt beteende hos barn och unga.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra nödvändiga åtgärder för att inrätta en enhet inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården som ska fokusera sitt arbete på barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster.		Tidig upptäckt av barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster. Samarbetet mellan socialförvaltningens olika avdelningar och verksamheter förbättras och samverkan med andra berörda aktörer utökas och förbättras.
Genomföra en kvalitetssatsning för att så tidigt som möjligt upptäcka och erbjuda stöd för att stävja ett normbrytande och kriminellt beteende.		Tidig upptäckt av barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster.
Utveckla arbetet med öppenvårdsinsatsen "Ett nytt vägval".		Arbetet med att förebygga kriminalitet och minska återfall i brott förbättras.
Utveckla nämndens avhopparkerksamhet.		Fler individer ska få hjälp att lämna kriminella gäng och ändra livsstil.
Se över hanteringen av otillbörlig påverkan av medarbetare och förtroendevalda.		Otillbörlig påverkan av medarbetare och förtroendevalda hanteras enhetligt och korrekt.
Utöka satsningen på socialarbetare med placering i skolan till fler områden i kommunen.		Tidig upptäckt av barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster.
Utveckla metoder och samverkansformer tillsammans med kultur- och fritidsnämnden för att tidigt bryta kriminellt beteende.		Tidig upptäckt av barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster. Framtagande av modeller som kan implementeras i andra delar inom kommunen.
Utveckla SSPF för mellanstadiet i samverkan med skola, polis och fritid.		En struktur för samverkan som stärker stadsdelarna och verkar främjande och förebyggande.
Förbättra och utveckla samverkan med polisen och andra berörda nämnder, med stöd av SSPF-strukturen samt kring omhändertagande enligt PL 12 §.	Handlingsplan för ökad trygghet i Gränby och Kvarngärdet 2020–2021	Tidig upptäckt av barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta att genomföra regelbundna trygghetsvandringar i Gränby för att i samverkan med lokala aktörer löpande anpassa områdets gestaltning i trygghetsskapande syfte.	Handlingsplan för ökad trygghet i Gränby och Kvarngärdet 2020–2021	Tryggheten ökar för kommunens invånare.
Fortsätta samverkan i Gottsunda Valsåtra när det gäller tidiga och trygghetsskapande insatser.		Tidig upptäckt av barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster. Tryggheten ökar för kommunens invånare.
Ta fram analyser för utveckling av otrygga områden utifrån genomförda trygghetsvandringar tillsammans med kommunstyrelsen och andra berörda nämnder (2020–2022)	Handlingsplan för trygghet och säkerhet	Tryggheten ökar för kommunens invånare.
Utveckla kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete med evidensbaserat metodarbete för barn och ungdomar tillsammans med utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden (2020–2022)	Handlingsplan för trygghet och säkerhet	Brottsligheten minskar och tryggheten ökar i kommunen.

Nämndens grunduppdrag

Att bidra till och delta i kommunens trygghetsskapande arbete är en del av socialnämndens grunduppdrag. Många åtgärder, även om de riktar sig till enskilda individer och till deras familjer, genomförs med målsättningen att tryggheten ska öka inom hela kommunen. När det gäller barn och unga som inte fyllt 15 år och som begår brott vilar hela ansvaret för att vidta åtgärder på socialtjänsten. Socialtjänstens uppgift är dock att bedöma om barnet kan behöva skydd eller stöd, inte att klargöra om barnet gjort sig skyldig till brott eller inte.

Den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården tar emot anmälningar när det finns oro för ett barn eller en ungdom, och utreder behov samt beslutar om insatser med målsättningen att barn och unga ska växa upp under trygga och goda förhållanden. Inflödet av ärenden till barn- och ungdomsvården är fortsatt högt och antalet orosanmälningar och öppnade utredningar är högre än tidigare år. Även kostnaderna för barn- och ungdomsvården ökar, vilket bland annat beror på att kostnaderna för placeringar ökar. En av anledningarna till ökade placeringskostnader är att fler individer placeras och att längden på placeringar på låsta institutioner s.k. SIS-placeringar ökar. SIS-placering innebär tvångsvård enligt lagen om vård av unga och görs vid mycket allvarlig problematik såsom grov kriminalitet och missbruk. Nämnden arbetar för korta placeringarna på HVB och för att färre barn och ungdomar ska placeras utanför det egna hemmet och istället vara kvar på hemmaplan. Arbete sker tex. inom ramen för säkerhetsplaneringsenhetens uppdrag och hemtagnings-teamet.

Behovet av insatser inom barn- och ungdomsvården följer samma mönster som på myndighetsidan och ett arbete pågår för att utveckla och effektivisera biståndsbedömningen. För att säkerställa en enhetlig hantering av behov av öppenvårdsinsatser, har förvaltningen infört ”En ingång”. Målsättningen är att förbättra matchningen av insatser så att de bättre motsvarar individens behov, men också att hitta samordningsvinster för familjer med ärenden på olika enheter. Arbets sättet ger

en överblick över beviljade insatser och bättre förutsättningar för uppföljning av de olika insatsernas effekter. En ingång är också ett sätt att effektivisera den interna öppenvården och minska behovet av köp av extern öppenvård.

Nämnden arbetar också för att vidareutveckla familjeorienterade arbetsätt, som innebär att man ser till hela familjen när någon i den har ett vård- eller stödbehov. I familjer med missbruk berörs hela familjen och barn och vuxnas hälsa påverkas negativt. Genom familjeorienterade arbetsätt görs barnen delaktiga och får information, råd och stöd i syfte att minska deras oro, skuld känslor och för att göra tillvaron mer begriplig. Arbetsättet används till exempel inom Jag och min familj och vid arbete enligt Sofiamodellen.

Socialnämnden ansvarar för den kommunövergripande samordningen av arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Kommunens arbete med att hjälpa de barn och unga som utsätts och utsätter andra för hedersrelaterat våld och förtryck ska förbättras och utökas. Som ett led i detta ska socialnämnden samordna ett kompetenslyft bland kommunens medarbetare.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Samordna arbetet med att genomföra ett kompetenslyft om hedersrelaterat våld och förtryck bland barn och unga i kommunens verksamheter (2021–2023).	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Medarbetare som kommer i kontakt med hedersrelaterat våld och förtryck i sitt arbete har tillräcklig kunskap och kompetens för att möta kommuninvånarnas behov av stöd, skydd och behandling. Kommunens kapacitet att fatta barnrättsmedvetna beslut stärks.
Förbättra och utöka kommunens arbete med att hjälpa de barn och unga, pojkar som utsätts och utsätter andra för hedersrelaterat våld och förtryck samt säkerställa att barn och unga i kommunen vet om sina rättigheter och vilken hjälp som finns att få. (2021–2023).	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Minska skillnader och konsekvenserna av skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor för alla barn och ungdomar som växer upp i Uppsala kommun.
Ta fram en handlingsplan för socialnämndens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.		
Genomföra utvecklingsarbete i samverkan med civilsamhället för att förebygga barn och ungas våldsutsatthet och våldsutövande tillsammans med UBN, KTN, IFN och OSN (2021)	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Minska skillnader och konsekvenserna av skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor för alla barn och ungdomar som växer upp i Uppsala kommun.

Indikatorer

Grunduppdrag: Samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck					
Indikator	Nuvärde		Jämförelsevärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Antal inkomna orosanmälningar gällande hedersrelaterat våld och förtryck:					
a: Barn 0–12 år					
b: Ungdomar 13–20 år					

Grunduppdrag: Samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck

Andel orosanmälningar gällande hedersrelaterat våld och förtryck som har lett till en utredning:

a: Barn 0–12 år

b: Ungdomar 13–20 år

Antal invånare med insats efter biståndsbeslut med anledning av hedersrelaterat våld och förtryck:

a: Barn 0–12 år

b: Ungdomar 13–20 år

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Uppdrag: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.

Socialnämnden beslutade under våren 2020 att anta en handlingsplan över nämndens miljö- och klimatarbete. Planen beskriver vilka prioriteringar som behöver göras för att nämndens verksamheter ska bidra till kommunens miljö- och klimatmål. En implementering av planen påbörjades under 2020 och arbetet kommer att fortsätta under kommande år.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta implementeringen av handlingsplanen för socialnämndens miljö- och klimatarbete.	Miljö- och klimatprogrammet Avfallsplan för Uppsala kommun 2014–2022	Nämnden bidrar till Uppsalas klimat- och miljömål.

Nämndens grunduppdrag

I handlingsplanen för socialnämndens miljö- och klimatarbete beskrivs vilka prioriteringar nämndens olika verksamheter behöver genomföra för att bidra till Uppsalas klimat- och miljömål.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Uppdrag: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.

Inom ramen för nämndens grunduppdrag arbetar nämnden med förebyggande och stödjande insatser för ensamkommande barn och ungdomar. Arbete sker även genom samverkan med civilsamhället. Målsättningen är att ensamkommande barn och ungdomar ska få förutsättningar för en så trygg och stabil uppväxt som möjligt, men också att förbereda dem för att så småningom klara sig på egen hand i samhället.

Nämnden deltar i och genomför åtgärder tillsammans med arbetsmarknadsnämnden vid utbildning i samhällsorientering för nyanlända. För socialnämndens del är syftet bland annat att informera om socialnämndens ansvar och befogenheter, vilket kan bidra till att människor i större utsträckning vänder sig till socialnämnden när man har behov av stöd.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Delta i arbetsmarknadsnämndens utbildning i samhällsorientering för nyanlända.		Nyanlända får information om socialnämndens ansvar och befogenheter, vilket kan bidra till att man i större utsträckning vänder sig till socialnämnden när man har behov av stöd.
Anställa personer genom extratjänster där det är möjligt.		Nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden får möjlighet att etablera sig i arbetslivet.

Uppdrag: Utveckla arbetet med tidiga och samordnade insatser mot skadligt bruk och missbruk av alkohol och droger.

Socialnämnden ansvarar för att samordna kommunens förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS). Uppdraget omfattar både förebyggande och uppsökande arbete i syfte att förhindra att barn och ungdomar far illa. Det är också socialförvaltningen som ansvarar för myndighetshandläggning samt tillgodoser att enskilda får insatser för stöd och behandling inom missbruksområdet.

Under 2021 kommer socialnämnden att fortsätta deltagandet i Team Maria Uppsala län tillsammans med Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län. Syftet med samarbetet är att få unga i åldern 13–20 år drogfria genom tidiga insatser. I arbetet ingår att utreda, bedöma och diagnostisera unga med psykisk ohälsa och som även har ett skadligt bruk av alkohol och narkotiska preparat. Samarbetet med hälso- och sjukvården ger goda möjligheter till en bred bedömning av individens behov. Inom verksamheten finns möjlighet att erbjuda abstinensbehandling för att bryta ett allvarligt missbruk. Teamet arbetar även för att öka kunskapen om unga och skadligt bruk av alkohol och narkotiska preparat inom verksamhetsområdet psykiatri.

Inflödet av ärenden fortsätter att öka när det gäller unga vuxna i behov av stöd. Som ett led i att möta det ökade ärendeflödet pågår ett utvecklingsarbete där handläggning av ärenden som rör unga vuxna över 18 år flyttats från barn- och ungdomsvården till avdelning vuxen. Målsättningen är att säkerställa en relativt jämn ärendefördelning mellan avdelningarna på socialförvaltningen men också att vårdinsatserna för unga vuxna med skadligt bruk och missbruk av alkohol och narkotika är effektiv och håller hög kvalitet.

Tillsammans med kommunstyrelsen samordnar socialnämnden sedan våren 2020 Forum för brotts- och drogförebyggande arbete. Forumet är en vidareutveckling av det brottsförebyggande nätverket. Syfte att skapa engagemang och sätta fokus på tidigt förebyggande insatser för barn, ungdomar och unga vuxna. Arbetet sker i enlighet med lokala Brottsförebyggande rådets föreskrifter.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta arbetet i Team Maria Uppsala län.	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Fler unga i åldern 13–20 år med psykisk ohälsa blir drogfria.
	Handlingsplan för trygghet och säkerhet	

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta arbetet med översyn av organisation och stöd till gruppen unga vuxna.	Verksamhetsplan 2021 för samråd och tjänsteledning, HSVO Uppsala	Vårdinsatserna mot unga vuxna med skadligt bruk och missbruk av alkohol och narkotika är effektiv och håller hög kvalitet.
Samordna Forum för brotts- och drogförebyggande arbete tillsammans med kommunstyrelsen	Handlingsplan för trygghet och säkerhet	
Minska äldres risk- och missbruk av alkohol och droger genom utvecklade arbetsätt för att upptäcka och förebygga hög alkoholkonsumtion hos äldre tillsammans med andra berörda nämnder (2020–2021).	Program för äldrevänlig kommun	Äldres hälsa och välbefinnande förbättras.

Nämndens grunduppdrag

Många av nämndens verksamheter och ansvarsområden är lagstadgade enligt socialtjänstlagen och föräldrabalken och omfattar att stödja och hjälpa barn, ungdomar, familjer och vuxna i behov av stöd. Nämnden bidrar till kommunens mål om ett jämlikt och inkluderande samhälle med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet inom alla delar av nämndens ansvarsområde.

Barn- och ungdomsvården arbetar för att barn och ungdomar ska kunna växa upp i en trygg miljö. Nämnden arbetar med såväl förebyggande som stödjande insatser och riktar arbetet mot både enskilda individer och familjer. Under 2020 har antalet ungdomar med stort vårdbehov varit betydligt högre än tidigare år och fler har varit i behov av institutionsvård för att bryta en negativ beteendeutveckling. Merparten av nämndens arbete har beskrivits under inriktningsmål 2.

Personer som behöver hjälp och stöd i frågor som rör alkohol och droger, missbruk och olika beroenden kan få stöd i nämndens missbruksvård. Inflödet av ärenden till missbruksvården är relativt stabilt. Utmaningar finns dock när det gäller möjligheterna för individer att komma vidare i vårdkedjan, vilket är en förutsättning för att kunna erbjuda rätt stöd i rätt tid. Nämnden arbetar därför bland annat för att förbättra flödet i vårdkedjan så att fler individer kan tas hem från externa placeringar. Nämnden erbjuder också öppenvårdsinsatser till vuxna som har ett alkohol- och/eller drogberoende och vill göra en förändring. Inom ramen för arbetet med förbättrad vårdkedja pågår också ett arbete för att se över möjligheterna att utveckla nämndens öppenvårdsinsatser.

Arbetet inom missbruksvården är vid behov familjeorienterat och genomförs tillsammans med barn- och ungdomsenheterna. Målsättningen är att bilda ett team för att hålla ihop hela familjen, öka barnens delaktighet och välmående samt samordna eventuellt stöd.

Socialnämnden ger också stöd till personer som utsätts eller har blivit utsatta för hot eller våld av sin partner eller före detta partner, av släktingar eller annan närstående. Enheten informerar om våld och vilka konsekvenser det kan få för och tillhandahåller även krissamtal. Enheten utreder även individens behov och fattar biståndsbeslut om lämpliga insatser. Stödet kan tex. innebära att bevilja skyddat boende men det omfattar också praktiskt stöd, till exempel vid kontakt med sjukvård, socialtjänst, polis eller vid rättegångar.

Nämnden ansvarar även för familjerättsliga frågor och för kommunens familjerådgivning. Familjerättens uppdrag omfattar fastställande av faderskap/föräldraskap, utredningar rörande vårdnad, boende och umgänge på uppdrag av tingsrätten, internationella och nationella adoptioner, upprättande av juridiskt bindande avtal om vårdnad, boende och umgänge, samarbetsamtal samt namnändring. Familjerådgivningen vänder sig till personer över 18 år och som behöver stöd pga. samlevnadsproblem och kriser i parrelationer. Man arbetar också med andra bekymmer i nära och viktiga relationer, exempelvis mellan vuxna syskon eller mellan föräldrar och vuxna barn.

Nämnden ansvarar för stöd till socialt utsatta EU-medborgare, och involverar olika myndigheter och aktörer från civilsamhället. Arbetet omfattar stöd och hjälp i ett akut skede men även hjälp med boende under en rättsprocess.

Socialnämnden har det kommunövergripande samordningsansvaret för utvecklingsarbetet med romsk inkludering. Arbetet innefattar bland annat att bygga upp en struktur i den kommunala förvaltningen för att förbättra romers inkludering. Arbetet är rättighetsbaserat och utgår från den nationella strategin för romsk inkludering 2012–2032 och från lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Samordningsansvaret kommer att fortsätta även efter att tiden som utvecklingskommun för romsk inkludering har upphört under 2020.

Nämnden samverkar med civilsamhället på en mängd olika sätt inom ramen för grunduppdraget och ger bland annat ekonomiskt stöd till organisationer. Det gäller till exempel organisationer som arbetar med att minska förtryck och våld i samhället, öka engagemanget i sociala frågor, påverka olika grupper att bli integrerade och accepterade i samhället, som verkar för en förbättrad folkhälsa eller som arbetar med att hjälpa personer och grupper i behov av socialt stöd. Nämnden har också ingått fördjupade partnerskap inom ett antal områden där det finns särskilt behov av kvalificerat stöd från civilsamhället.

Kommunen ansvarar för att samhällsviktig verksamhet även fungerar vid en kris. En stor del av socialnämndens verksamhet är samhällsviktig och verksamheterna måste därför ha en beredskap att klara allvarliga störningar. Nämndens arbete för att säkra den samhällsviktiga verksamheten fortsätter så att det finns en krisberedskap.

Nämndmål: Uppsalas invånarna ska ges stöd så att deras möjligheter till ett tryggt och självständigt liv med goda förutsättningar för livskvalitet och folkhälsa ökar

Målsättningen med nämndens arbete är att invånare som är i behov av stöd från socialtjänsten ska få sina behov utredda och tillgodosedda inom rimlig tid av en verksamhet som är rättssäker och håller hög kvalitet. Genom att ta vara på egna resurser och möjligheter ska enskilda ges stöd att kunna leva och utvecklas tryggt och så självständigt som möjligt. Nämnden ska alltid värna om den enskildes delaktighet och inflytande över sin livssituation, och insatser och annat stöd ska vara så lite ingripande som möjligt för att värna om den personliga integriteten. Nämnden arbetar kontinuerligt med att förbättra stödet till invånarna.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utarbeta en systematik för att säkerställa implementering av styrdokument som tagits fram och beslutats inom ramen för Vård i samverkan (ViS) mellan bla. Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län.	Verksamhetsplan 2021 för samråd och tjänsteledning HSVO Uppsala	Säkerställer implementering av styrdokument som tagits fram och beslutats inom ramen för Vård i samverkan.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta utvecklingen av nämndens krisberedskap genom analyser, planering och övning. (2020–2022)	Handlingsplan för trygghet och säkerhet	Nämndens och kommunens krisberedskap förbättras.
Ta fram detaljerade verksamhetsplaner för respektive verksamhet under höjd beredskap (2020–2022)	Handlingsplan för trygghet och säkerhet	Nämnden säkerställer att det finns en planering för samhällsviktig verksamhet vid höjd beredskap.

Indikatorer

Grunduppdrag: Individ- och familjeomsorg samt ANDTS					
Indikator	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Andel aktualiserade invånare: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Antal aktualiserade invånare: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Andel aktualiseringar som har lett till en utredning: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Andel invånare med insats efter biståndsbeslut: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Antal invånare som aktualiserats med anledning av missbruk: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Andel I invånare som aktualiserats med anledning av missbruk: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Antal beslut om placering enligt lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall.					

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Uppdrag: Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.

För att förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i nämndens verksamheter, ska nämnden analysera vilka möjligheter och utmaningar till anställning som finns.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Analysera vilka möjligheter och utmaningar som finns i nämndens verksamheter för att kunna anställa fler personer med funktionsnedsättning.		Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning.

Nämndens grunduppdrag

Socialnämnden arbetar för att motverka hemlöshet och deltar i planeringen av bostadsbehovet och lokalförsörjningen med andra nämnder i kommunen. Bostads- och lokalförsörjningsplanerna för alla kommunala verksamheter revideras årligen och koordineras med varandra för att skapa en sammanhållen och kontinuerlig process för kommunens planering.

Nämndmål: Hemlösheten ska minska

Nämnden arbetar med att förbättra och effektivisera vård- och boendekedjan för vuxna, med målsättningen att tillhandahålla ett boendestöd som är hållbart för den enskilde och som utgår från dennes behov. På så vis kan kostnadsdrivande och långa insatslösningar undvikas och nämndens resurser kan användas på ett effektivare sätt.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta arbetet med att förbättra och effektivisera vård- och boendekedjan för vuxna.		Vård- och boendestöd är hållbart för den enskilde och utgår från dennes behov, samtidigt som nämndens resurser används på ett effektivt sätt.
Identifiera målgrupp och se över möjligheterna att utveckla bostadssociala insatser med anledning av nämndens nya inriktning gällande brottsförebyggande arbete.		Stödet till individer som vill lämna kriminella gäng och ändra livsstil förbättras.

Indikatorer

Nämndmål: Hemlösheten ska minska					
Indikator	Nuvärde		Jämförelsevärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Antal vårdtygn på HVB inom vuxen missbruksvård					
Antal vårdtygn på stödboende inom vuxen missbruksvård					

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Uppdrag: Genomlys och stärk samverkan, metoder och finansieringsmodeller avseende elever med stort stödbehov. (UBN, SCN och OSN)

En god samverkan mellan olika delar av kommunen är en framgångsfaktor för att stärka stödet till elever med stort stödbehov. Samverkan har förstärkts genom bildande av en särskild styrgrupp och arbetsgrupp med medverkan från alla förvaltningar och projektledare från kommunledningskontoret. Arbetet kommer att fortsätta under 2021.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta arbetet med genomlysning av samverkan, metoder och finansieringsmodeller avseende elever med stort stödbehov.	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Elever med stort stödbehov får ett effektivt stöd.

Uppdrag: Stärk studiero och elevers upplevelse av trygghet i och omkring skolan. (UBN, KTN, SCN, IFN och AMN)

Trygghet och studiero är centralt för hur väl eleverna lyckas nå målen för utbildningen. I Uppsala kommun ska alla elever känna sig välkomna, och bli hörda och sedda. Det kräver ett systematiskt arbete på flera fronter för att störande inslag ska minimeras så att eleverna kan fokusera på lärandet. Arbete ska fokuseras på att aktivt motverka skolfrånvaro och på att skapa en trygg och säker skolmiljö och fritid som är fri från narkotika, hot och våld.

Socialnämnden samverkar på flera områden tillsammans med andra nämnder i syfte att förebygga att unga hamnar i utanförskap, droger, kriminalitet och radikalisering och med målsättning att fler barn i social utsatthet ska klara sin utbildning. Samverkan sker bland annat i arbetet med skolkoordinatorer för att öka skolnärvaron och genom skolteamet när det är problem med skolgång för barn och ungdomar som är aktuella inom socialtjänsten. Arbete som sker på fler områden och sådant som sker inom ramen för handlingsplaner med fokus på trygghetsskapande arbete har beskrivits under inriktningsmål 2.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Verka för fler aktiviteter för barn och unga i direkt anslutning till avslutad skoltid tillsammans med KTN, UBN, IFN och KS (2021).	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Minska skillnader och konsekvenserna av skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor för alla barn och ungdomar som växer upp i Uppsala kommun.
Utveckla samverkan kring ungdomar (16–20 år) som varken arbetar eller studerar tillsammans med AMN, KTN och OSN (2021–2023)	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Minska skillnader och konsekvenserna av skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor för alla barn och ungdomar som växer upp i Uppsala kommun.
Fortsätta arbetet med skolkoordinatorer för att öka skolnärvaron i samverkan med utbildningsnämnden och omsorgsnämnden.	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Ökad skolnärvaro bland elever som har hög problematisk frånvaro.

Nämndens grunduppdrag

Nämnden bidrar till att Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande inom ramen för grunduppdraget. Att stärka socialt utsatta barns och ungdomars möjlighet att klara sin utbildning är en del av målsättningen inom barn- och ungdomsvården.

Nämndmål: Fler barn i social utsatthet klarar sin utbildning

En lyckad skolgång är grunden för människors möjlighet till egen försörjning och att utvecklas till självständiga individer. Utbildning är således en viktig förutsättning för att minska risken för social utsatthet på kort och lång sikt.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Vidareutveckla samverkan med utbildningsnämnden på olika organisatoriska nivåer.		
Fortsätta utvecklingsarbetet vad gäller orosanmälningar i samverkan med övriga berörda aktörer.	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Minska skillnader och konsekvenserna av skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor för alla barn och ungdomar som växer upp i Uppsala kommun.
Ansvara för föräldrautbildningen Triple P för vuxna med behov av universella, evidensbaserade föräldraskapsstöd. (2021)	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Minska skillnader och konsekvenserna av skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor för alla barn och ungdomar som växer upp i Uppsala.

Indikatorer

Nämndmål: Fler barn i social utsatthet klarar sin utbildning					
Indikator	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Antal inkomna orosanmälningar:					
a: Barn 0–12 år					
b: Ungdomar 13–20 år					

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Nämndens grunduppdrag

Inom ramen för grunduppdraget arbetar nämnden på många områden för att bland annat äldre och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet. Nämnden samverkar med bland annat omsorgsnämnden och äldre- och funktionsnedsättningsnämnden men också med civilsamhället och Region Uppsala för att förbättra, utveckla och tillhandahålla stöd till bland annat äldre våldsutsatta och äldre missbrukare. Samverkan sker tex. inom ramen för program för äldrevänlig kommun och program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Under 2020 påbörjades ett utredningsarbete med att underlätta för invånarna att inom rimlig tid få stöd och hjälp utifrån sina behov. Det gäller särskilt de invånare som har behov av stöd från flera nämnder. Arbetet omfattar flera nämnder och kommer att fortsätta under 2021.

Inom barn- och ungdomsvården samverkar nämnden bland annat med SUF Kunskapscentrum för att utveckla stödet till familjer där någon av föräldrarna har intellektuell funktionsnedsättning eller andra kognitiva svårigheter. SUF står för Samverkan, Utveckling och Föräldraskap. I första hand vänder sig SUF Kunskapscentrum till professionella inom kommuner och regionen som möter aktuella familjer i sitt arbete. Målet med verksamheten är att förebygga att barn far illa, sträva efter att skapa jämlika levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning för delaktighet i samhället samt stödja professionella som behöver skapa bra förutsättningar för ett anpassat stöd. Genom samverkan bidrar SUF med handledning

och kunskapsspridning till nämndens medarbetare, deltagande i ledningsgruppen för SUF, samt i framtagande av lokal handlingsplan inom området.

Många barn och ungdomar som är aktuella inom nämndens barn- och ungdomsvård har någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF). Under 2021 kommer nämnden att genomföra en kompetenshöjande satsning om NPF för att höja kvaliteten så att insatser som erbjuds barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar bättre motsvarar deras behov.

Nämnden arbetar också med att göra barn och deras nätverk involverade och delaktiga vid eventuell oro som finns för barn i familjer där någon av föräldrarna har intellektuell funktionsnedsättning eller andra kognitiva svårigheter. Målsättningen är att barn och familjer tillsammans med socialtjänsten arbetar fram till lösningar som gör att barnet kan bo med sina föräldrar på ett tryggt och säkert sätt.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta arbetet med införandet av en gemensam ingång tillsammans med andra berörda nämnder för att underlätta för invånare att få rätt stöd i rätt tid.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Underlätta för invånare att få rätt stöd i rätt tid.
Genomföra kompetenshöjande satsningar inom barn- och ungdomsvården när det gäller NPF.		Höjd kompetens om NPF och förbättrat stöd till barn och ungdomar utifrån deras behov.
Fortsätta satsningen på en lots inom barn- och ungdomsvården som säkerställer att barn, ungdomar och deras familjer får rätt stöd i rätt tid.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Underlätta för invånare att få rätt stöd i rätt tid.
Samfinansiera samtalsstöd till äldre utifrån utsatthet, våld, trauma och ofrivillig ensamhet tillsammans med äldregruppen.		Äldres hälsa och välbefinnande förbättras.
Samverka med Region Uppsala inom ramen för "Effektiv och nära vård" för att underlätta för äldre att komma i kontakt med och få vård och omsorg (2020–2021).	Program för äldrevänlig kommun Verksamhetsplan 2021 för samråd och tjänsteledning HSVO Uppsala	Äldres hälsa och välbefinnande förbättras.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Uppdrag: Öka kunskapen om och utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.

Arbetet med att utveckla och förbättra verksamheterna så att insatserna möter invånarnas behov av stöd på bästa sätt pågår ständigt. Genom att möjliggöra för personer med egen erfarenhet av nämndens insatser att påverka verksamhetsutvecklingen, kan nämnden också säkerställa att personerna som får stöd ges möjlighet till delaktighet och inflytande. Nämnden arbetar även med att utveckla och implementera metoder för förbättrad delaktighet, tex. Signs of Safety och Min karta.

För att möta dagens och framtidens utmaningar behövs nya sätt att tänka och en djupare förståelse för vad som skapar värde för våra invånare och nya och smartare samhällstjänster behöver skapas. Idag ställer invånarna högre krav på kommunens insatser, service och bemötande. Socialnämndens verksamhet ska vara tillgänglig, begriplig och möta invånarnas behov. Nämnden arbetar med att se över möjligheter att använda nya lösningar i verksamheterna som svarar mot invånarnas behov och efterfrågan. Resultatet från tex. Liv och hälsa ung ska användas som ett av flera underlag i arbetet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla och implementera metoder och möjligheter till inflytande och egenmakt för barn, ungdomar och vuxna så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven.	Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Brukarna görs delaktiga i beslut som angår dem och nämnden förbättrar och utvecklar verksamheten utifrån brukarnas behov och önskemål.
Öka förutsättningarna för involvering av invånarna för bättre anpassat stöd.		Bättre anpassat stöd och möjlighet att möta invånarnas förväntningar.
Se över möjligheter att använda nya lösningar i nämndens verksamheter som svarar mot invånarnas behov och efterfrågan.		Socialnämnden förbättrar och utvecklar verksamheten utifrån brukarnas behov och önskemål.

Nämndens grunduppdrag

Socialnämndens insatser är individriktade och anpassas utifrån individens behov. Uppföljning med den som berörs av en insats är därför ett mycket viktigt instrument för att förbättra och utveckla insatserna som nämnden tillhandahåller. Nämnden genomför regelbundet brukarundersökningar och har även infört möjlighet för enskilda att lämna synpunkter på det på sociala stödet till barn, ungdomar och vuxna på uppsala.se. Arbetet med denna form av inflytande behöver ständigt utvecklas för att möta målgruppernas behov, krav och önskemål.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Vidareutveckla nämndens arbete med brukarmedverkan.	Program för full delaktighet för personer med funktions-nedsättning Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Säkerställer inflytande och egenmakt hos individer som får stöd samtidigt som nämnden får underlag för förbättringsarbete.
Fortsätta arbetet för att säkerställa att nämnden kan genomföra säkra digitala möten med personer i behov av stöd.		

Indikatorer

Uppdrag: Öka kunskapen om och utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala					
Indikator	Nuvärde		Jämförelsevärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Brukarbedömning om upplevd kvalitet inom barn- och ungdomsvård IFO - <i>helhetssyn</i> , andel (%) Kolada: a: Ungdomar 13–20 år b: Vårdnadshavare					
Brukarbedömning om upplevd kvalitet inom barn- och ungdomsvård IFO – <i>förbättrad situation</i> , andel (%) Kolada: a: Ungdomar 13–20 år b: Vårdnadshavare					

Uppdrag: Öka kunskapen om och utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala

Brukarbedömning om upplevd delaktighet och inflytande inom barn- och ungdomsvård IFO – *inflytande*, andel (%)

Kolada:

a: Ungdomar 13–20 år

b: Vårdnadshavare

Brukarbedömning om upplevd delaktighet och inflytande inom barn- och ungdomsvård IFO – *påverka hjälp*, andel (%)

Kolada:

a: Ungdomar 13–20 år

b: Vårdnadshavare

Brukarbedömning om upplevd kvalitet inom missbruksvården IFO – *helhetssyn*, andel (%) Kolada.

Brukarbedömning om upplevd kvalitet inom missbruksvården IFO – *förbättrad situation*, andel (%)

Kolada.

Brukarbedömning om upplevd delaktighet och inflytande inom missbruksvården IFO – *inflytande*, andel (%) Kolada.

Brukarbedömning om upplevd delaktighet och inflytande inom missbruksvården IFO – *påverka hjälp*, andel (%)

Kolada.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Uppdrag: Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningsplaneringen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken. (KS, UBN, ÄLN, OSN, KTN, SCN och AMN).

Nämndens arbetar systematiskt med åtgärder för att medarbetarna på socialförvaltningen ska ha rätt kompetens och ett hållbart arbetsliv. Möjligheterna att rekrytera och behålla kompetens har en direkt påverkan på arbetsmiljön och är en avgörande faktor för att komma till rätta med den höga arbetsbelastningen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Arbeta systematiskt och strukturerat med kompetensinventering, analys och kompetensplanering.	Arbetsgivarpolicyn för medarbetarskap, ledarskap, samt arbetsmiljö och samverkan.	En strategiskt och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Indikatorer

Uppdrag: Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningsplaneringen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken.

Indikator	Nuvärde			Jämförelsevärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			

Antal socialsekreterare inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.

Antal vakanta tjänster inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.

Nämndens grunduppdrag

Nämndens största verksamhetsområde utgörs av barn- och ungdomsvården. Där har det ökade inflödet av ärenden inneburit en mycket hög arbetsbelastning inom flera verksamheter, och särskilt inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.

Att ha en tillräcklig grundbemanning inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården är ett av nämndens prioriterade områden och nämnden arbetar systematiskt för att nå detta. Det finns annars en risk att individer med vård- och stödbehov inte får en insats eller rätt insats och att behoven inte tillgodoses inom rätt tid. En hög arbetsbelastning innebär också en risk för ökad personalomsättning och hög sjukfrånvaro. Verksamheten arbetar med detta på flera områden bland annat genom att utveckla aspirantprogrammet för att knyta nyutexaminerade socionomer till socialförvaltningen. Verksamheten har också genomfört kompetensrelaterade satsningar genom att tillsätta fler specialister och utöka det juridiska stödet men också genom att satsa på evidensbaserad praktik.

Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.

Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil. Kommunens arbetsmiljöarbete ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande.

Antalet medarbetare med upprepad korttidssjukfrånvaro ska minska. Systematik och väl fungerande rutiner är en garant för att kommunen ska kunna säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö för alla chefer och medarbetare. God organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö utvecklas genom en löpande dialog mellan chefer och medarbetare.

Alla medarbetare är medledare när det kommer till sin egen arbetsmiljö och arbetssituation. Medledarskap står för det ansvar för arbetsmiljö och arbetssituation som varje medarbetare, oavsett roll, har.

Nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och arbetsmiljöarbetet i verksamheten, och säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter kan hanteras på ett bra sätt. Kommunstyrelsen har en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö. Därför kommer kommunstyrelsen särskilt följa upprepad korttidssjukfrånvaro, hållbart medarbetarengagemang samt arbetsskador på kommunövergripande nivå under perioden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta att arbeta enligt socialförvaltningens årshjul för arbetsmiljöarbetet.		Säkerställer systematiken i förvaltningens arbetsmiljöarbete.
Förbättra förutsättningarna för medarbetarengagemang, delaktighet och ett öppet kommunikationsklimat i verksamhetsutvecklingsfrågor.		Medarbetare är delaktiga i verksamhetsutveckling och implementering av beslut och arbetssätt, vilket leder till ökad kvalitet för kommunens invånare och brukare.

Indikatorer

Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.					
Indikator	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Andel medarbetare som utnyttjar friskvårdsbidraget					

Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.

Sjukfrånvaro totalt i procent

Andel medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler)

Nämndmål: Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling och medledarskap

I en utmanande omvärld med stort förändringstryck och höga förväntningar från kommuninnevånare, organisationer, näringsliv, besökare och medarbetare har kommunkoncernens chefer ett komplext uppdrag. Ledarskapet ska stimulera medarbetare till aktivt medskapande och chefen ska tillsammans med sina medarbetare förändringsleda, driva förbättringsarbete och skapa förutsättningar för verksamhetsutveckling.

Kommunkoncernens värdegrund är den gemensamma utgångspunkten för både chefer och medarbetare i arbetet med förändring, förbättring och utveckling.

Kommunen ska arbeta långsiktigt och strukturerat med chefs- och ledarutveckling och ha tydliga processer för kompetensförsörjning, ersättningsplanering, rekrytering och karriäromställning för chefer och ledare.

Introduktionen av nya chefer ska ha hög kvalitet och alltid övergå i en individuell utvecklingsplan.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra utbildningsinsatser i förändringsledning		Implementering av beslut och nya arbetssätt genomförs effektivare.
Säkerställa att förväntningarna på ledaruppdraget är tydliga och välkända.		

Budget 2021

SOCIALNÄMNDEN			
Belopp i miljoner kronor	Beslutad		Budget 2021
	budget 2020	Prognos 2020	
Taxor och avgifter exkl. egen nämnd	4	4	4
Statsbidrag	94	104	62
Försäljning verksamhet andra kommuner samt övriga externa intäkter	14	16	18
Övriga kommuninterna intäkter	4	6	4
Summa intäkter	115	124	88
Lämnade bidrag	-18	-22	-18
Köp av huvudverksamhet inom egen nämnd	-256	-243	-235
Köp av huvudverksamhet externa utförare	-299	-364	-300
Övriga kostnader	-329	-348	-345
Avskrivningar	-1	-1	-1
Summa kostnader	-902	-977	-899
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0
Summa nettokostnader	-788	-853	-811
Kommunbidrag			
Politisk verksamhet (1)	5	5	5
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna (571-572)	204	204	205
Barn- och ungdomsvård (573)	545	545	573
Familjerätt och familjerådgivning (58)	19	19	19
Flyktningmottagande (61)	15	15	10
Summa kommunbidrag	788	788	811
Resultat	0	-65	0

1) Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Nämndens investeringar

Mnkr	2021
Pågående	0
Nya objekt	2
S:a	2

Bilaga 1 Styrdokument

I denna bilaga finns en sammanställning av de politiskt beslutade styrdokumenterna som innehåller åtgärder riktade till socialnämnden.

Arbetsgivarpolicyn för medarbetarskap, ledarskap, samt arbetsmiljö och samverkan.

Avfallsplan för Uppsala kommun 2014–2022

Handlingsplan för näringslivsutveckling 2021–2023

Handlingsplan för ökad trygghet i Gränby och Kvarngärdet 2020–2021

Handlingsplan för trygghet och säkerhet

Miljö- och klimatprogrammet

Policy för upphandling och inköp, KF 2018

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Program för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik

Program för äldrevänlig kommun

Verksamhetsplan 2021 för samråd och tjänsteledning, HSVO Uppsala

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Inledning

Uppföljningsplanen är ett övergripande dokument som sammanhållet beskriver uppföljningen av nämndens ansvarsområden. Uppföljningsarbetet är en del i nämndens systematiska arbete för att kontrollera och förbättra kvaliteten inom nämndens ansvarsområden. För att nämnden ska kunna följa om de mål som beslutats kommer att uppnås måste det återkommande finnas en uppföljning av resultat i verksamheten. Uppföljningen utgår från förhållningssätten att nyttan av uppföljningen ska överträffa kostnaden för den, att den ska utgå från tillförlitliga och dokumenterade källor, samt att uppföljningen ska sträva efter att synliggöra och analysera skillnader och därmed upptäcka var det kan finnas förbättringspotential. Skillnader mellan kvinnor och män ska, om möjligt, alltid synliggöras. Andra skillnader kan vara mellan barn, unga och vuxna, mellan geografiska områden eller mellan utförare. En viktig aspekt för nämnden är att ta tillvara brukarnas synpunkter på verksamheten.

Nämndens uppföljning

Uppföljning av verksamhetsplan

Nämnden följer upp verksamhetsplanen vid tre tillfällen under året. Vid varje delårsuppföljning och vid årsbokslutet bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges uppdrag och nämndens egna mål, samt nämndens grunduppdrag. Bedömningen baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder och – där det är möjligt och lämpligt – även med stöd av indikatorer. Vid behov vidtar nämnden åtgärder för att uppnå önskat resultat. Nämnden följer månadsvis upp volymer och ekonomi kopplat till olika insatser och tar del av redovisningar för olika delar av verksamheten löpande under året.

Uppföljning av socialnämndens nya inriktning ny inriktning för arbetet med barn och unga i riskzon för kriminalitet

Den 17 september 2020 beslutade socialnämnden om en ny inriktning för arbetet med att förebygga och förhindra att barn, ungdomar och unga vuxna begår kriminella handlingar (SCN-2020-00117). Arbetet med att genomföra inriktningen ingår som åtgärder i nämndens verksamhetsplan och kommer att följas upp vid varje delårsuppföljning och vid årsbokslutet. Den nya inriktningen består av följande områden.

En flygande start – en ny enhet inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården

Inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården inrättas en enhet som ska fokusera sitt arbete mot barn och ungdomar som ensamma eller i olika grupperingar bidrar till att skapa social oro och begår kriminella handlingar. Målsättningen är att även myndighetsidan ska finnas på plats på fältet när behov uppstår för att snabbt kunna vidta nödvändiga åtgärder. Enheten ska samarbeta nära ungdomsjouren, delta i SSPF-möten. Vid behov kommer enheten att delta i insatser tillsammans med ungdomsjouren men även i s.k. riktade insatser tillsammans med polisen.

Utveckling av sociala insatsgrupper och avhopparverksamhet

Nämnden kommer att utveckla och förstärka stödet till de individer som vill åstadkomma livsstilsförändringar och hoppa av kriminalitet. Arbetet med sociala insatsgrupper (SIG) och avhopparverksamhet kommer därför att förbättras och utvecklas.

Socialarbetare i skolan samt öppenvårdsinsatsen Ett nytt vägval

Satsningen på socialarbetare i skolan utökas till fler områden för att tidigt identifiera barn och ungdomar i riskzon. På insatssidan kommer en kvalitetssatsning att göras med ”Ett nytt vägval” för att bättre förebygga kriminalitet och minska återfall i brott.

Övergripande kvalitetssatsning

Nämnden kommer att genomföra en övergripande kvalitetshöjning i syfte att så tidigt som möjligt upptäcka och stävja ett normbrytande och kriminellt beteende. Det handlar till exempel om att strukturerat använda bedömningsinstrument för att möjliggöra tidig upptäckt men också att genomföra kompetenssatsningar på strukturerade risk- och behovsbedömningsmetoder som tex. Earl och Savry.

HR-strategi

En översyn av nämndens hantering vid otillbörlig påverkan av medarbetare och förtroendevalda kommer att göras, för att otillbörlig påverkan hanteras enhetligt och korrekt.

Uppföljning av ekonomi

Nämnden följer upp det ekonomiska resultatet kontinuerligt under året och redovisar det i ett månadsbokslut. Det innebär att nämnden varje månad (februari-november utom juni) jämför det ackumulerade resultatet med en periodiserad budget. En helårsprognos fastställs vid delårsbokslut i mars och augusti, vid övriga månadsbokslut ges en indikation på avvikelse till helårsprognosen. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belasta rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska utveckling. En fördjupad uppföljning per verksamhetsområde och delverksamhet sker per mars, per augusti samt i årsbokslut. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på lägst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat vidtar nämnden lämpliga åtgärder.

Nämndens ekonomiska utmaningar fortsätter och ett arbete för att nå budget i balans pågår. Arbetet omfattar bland annat effektiviseringar av nämndens verksamheter men även förbättrad uppföljning av nämndens ekonomi. De ekonomiska handlingsplanerna för att nå budget i balans följs upp löpande och rapporteras till nämnden i samband med delårsuppföljning och den ekonomiska utvecklingen följs upp och rapporteras till nämnden månadsvis.

Interkontrollplan

Nämnden upprättar årligen en internkontrollplan för att ge stöd i styrningen av verksamheten och för att vara ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, att den finansiella rapporteringen och informationen i verksamheten är tillförlitlig och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer. Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån viktiga risker som

framkommit i riskanalysen och varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod.

Genomförd internkontroll redovisas för nämnden i samband med delårsrapport och en sammanställning över genomförda kontroller redovisas till nämnden i samband med verksamhetsboks slut. Resultaten av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Kvalitetsberättelse

Nämnden får genom den årliga kvalitetsberättelsen en samlad bild av hur socialförvaltningen arbetat med att utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten under året som gått, vidtagna åtgärder och uppnådda resultat. Här anges vilket fokus som förvaltningen haft i kvalitetsarbetet under det senaste året och vilka områden som identifieras som prioriterade för kommande år. Kvalitetsberättelsen redovisas för nämnden i samband med verksamhetsbokslutet.

Uppföljning av privata utförare och verksamheter i egen regi

Förvaltningen har ett pågående arbete gällande utveckling av gemensamma riskbedömningar för uppföljning av verksamheter som bedrivs i egen regi respektive av privata utförare. Redovisning av arbetet med uppföljning kommer att ske i samband med delårsbokslut, oavsett huvudman. Under 2021 är ett gemensamt fokusområde verksamheternas egenkontroll enligt Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Om gemensamma utvecklingsområden för uppföljning kan identifieras så kommer det att lyftas i samband med rapportering. Uppföljningen är viktigt för att säkerställa en god kvalitet för brukarna och bidra till kvalitetsförbättringar, lärande och utveckling i verksamheterna.

Under våren 2021 kommer en kartläggning och en intern uppföljning av nämndens egen regi genomföras. Kartläggningen ska innehålla punkter för uppföljning och kritiska delar för att säkerställa rättssäkerhet för den enskilde och att socialnämndens interna verksamheter följer föreskrifterna, lagstiftningen samt av förvaltningen beslutade arbetssätt.

Nämnden antar årligen en plan för kontroll och uppföljning av privata utförare som syftar till att tillgodose uppföljning och insyn i den verksamhet som via avtal lämnats över till privata utförare. Avtalens utformning är styrande för vilken uppföljning och kontroll som är möjlig och därför är det viktigt att systematiskt följa upp avtalen och de krav som ställs i dessa. Uppföljningen kan därför också förbättra det strategiska avtalsarbetet genom att leda till att de krav som ställs i avtalen verkligen är relevanta och i möjligast mån uppföljningsbara. Uppföljning av privata utförare görs på olika sätt löpande under året samt att ett urval av ramavtal och/eller leverantörer för särskild uppföljning görs utifrån en riskbedömning. Planen för kontroll och uppföljning av privata utförare 2021 kommer att presenteras i ett separat ärende i början av året.

Nämnden följer regelbundet förändringar av volymer och flöden när det gäller insatser inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden följer också förändringar i personalläget. Brukarenkäter inom skilda delar av nämndens verksamhet kompletterar nämndens egen verksamhetsuppföljning. Nämnden strävar efter att utveckla andra former av brukarinflytande för att löpande få synpunkter på hur verksamheten uppfattas av dem som behöver den. Om uppföljningar visar brister kan

det leda till olika åtgärder i berörd verksamhet eller en omprioritering av verksamheten.

Uppföljning på individnivå

De insatser som ges inom socialnämndens ansvarsområde ska vara av god kvalitet och för att säkerställa detta följs insatserna upp regelbundet. Uppföljningen fokuserar på om behovet hos den enskilde är tillgodosett, vilken effekt stödet har fått för den enskilde och hur den enskilde upplever insatsen. Tidpunkten för uppföljningen och hur den ska genomföras bestäms med utgångspunkt ifrån hur situationen ser ut för individen, vilken insats det gäller och vilka mål som ska uppnås. Uppföljningen på individnivå genomförs av den myndighetsutövande socialtjänsten.

Brukarundersökning

Nämnden genomför årligen den brukarundersökning som Sveriges kommuner och regioner, SKR, samordnar för att följa upp hur barn, ungdomar, vårdnadshavare och vuxna missbrukare upplever socialtjänstens myndighetsutövning. Under 2020 genomfördes första gången en brukarundersökning, också samordnad av SKR, som riktade sig till placerade unga. Nämnden kommer fortsättningsvis att genomföra också denna årliga brukarundersökning.

Händelsestyrd uppföljning

Majoriteten av nämndens uppföljningar är planerade, dvs. sker med viss regelbundenhet och är bestämda i förväg. En händelsestyrd uppföljning sker inte regelbundet utan initieras av en särskild händelse. Det kan exempelvis röra sig om när en ny lagstiftning träder i kraft eller efter beslut av nämnd, chef eller annan ansvarig tjänsteperson. Exempel på händelser som kan föranleda händelsestyrd uppföljning är:

- Upprepade händelser hos samma utförare, eller enstaka händelser där det föreligger uppenbar risk att händelse upprepas.
- Händelse av särskilt allvarlig art, till exempel brist i kompetens, medvetna avsteg från avtal eller upprepade händelser i ett tydligt mönster.
- Stora negativa avvikelser i budget eller indikatorer för måluppfyllelse
- Uppgifter som framkommer i extern granskning, ex. IVO

Händelsestyrd uppföljning kan genomföras på samtliga nivåer och utförs av tjänstepersoner inom socialförvaltningen.

Bilaga 3 Nämndens indikatorer

Nämndmål: Nämnden ska ha en hållbar och jämställd ekonomi i balans					
Indikator	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Andel familjehem i egen regi					Öka
Antal vård dygn på HVB inom barn- och ungdomsvården					Minska
Antal vård dygn på stödboenden inom barn- och ungdomsvården					Minska
Antal vård dygn på SiS inom barn- och ungdomsvården					Minska
Antal vård dygn i extern öppenvård inom barn- och ungdomsvården					Minska
Andel öppenvård i egen regi inom barn- och ungdomsvården					Öka
Grunduppdrag: Samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck					
Indikator	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Antal inkomna orosanmälningar gällande hedersrelaterat våld och förtryck: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år					
Andel orosanmälningar gällande hedersrelaterat våld och förtryck som har lett till en utredning: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år					
Antal invånare med insats efter biståndsbeslut med anledning av hedersrelaterat våld och förtryck: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år					
Grunduppdrag: Individ- och familjeomsorg samt ANDTS					
Indikator	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Andel aktualiserade invånare: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Antal aktualiserade invånare: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Andel aktualiseringar som har lett till en utredning: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Andel invånare med insats efter biståndsbeslut: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Antal invånare som aktualiserats med anledning av missbruk: a: Barn 0–12 år b: Ungdomar 13–20 år c: Vuxna					
Andel i invånare som aktualiserats med anledning av missbruk:					

Nämndmål: Nämnden ska ha en hållbar och jämställd ekonomi i balans

- a: Barn 0–12 år
b: Ungdomar 13–20 år
c: Vuxna

Antal beslut om placering enligt lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall.

Nämndmål: Hemlösheten ska minska

Indikator	Nuvärde		Jämförelsevärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			

Antal vård dygn på HVB inom vuxen missbruksvård

Antal vård dygn på stödboende inom vuxen missbruksvård

Nämndmål: Fler barn i social utsatthet klarar sin utbildning

Indikator	Nuvärde		Jämförelsevärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			

Antal inkomna orosanmälningar:

- a: Barn 0–12 år
b: Ungdomar 13–20 år

Uppdrag: Öka kunskapen om och utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala

Indikator	Nuvärde		Jämförelsevärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			

Brukarbedömning om upplevd kvalitet inom barn- och ungdomsvård IFO - *helhetssyn*, andel (%) Kolada:

- a: Ungdomar 13–20 år
b: Vårdnadshavare

Brukarbedömning om upplevd kvalitet inom barn- och ungdomsvård IFO - *förbättrad situation*, andel (%) Kolada:

- a: Ungdomar 13–20 år
b: Vårdnadshavare

Brukarbedömning om upplevd delaktighet och inflytande inom barn- och ungdomsvård IFO - *inflytande*, andel (%) Kolada:

- a: Ungdomar 13–20 år
b: Vårdnadshavare

Brukarbedömning om upplevd delaktighet och inflytande inom barn- och ungdomsvård IFO - *påverka hjälp*, andel (%) Kolada:

- a: Ungdomar 13–20 år
b: Vårdnadshavare

Brukarbedömning om upplevd kvalitet inom missbruksvården IFO - *helhetssyn*, andel (%) Kolada.

Brukarbedömning om upplevd kvalitet inom missbruksvården IFO - *förbättrad situation*, andel (%) Kolada.

Brukarbedömning om upplevd delaktighet och inflytande inom missbruksvården IFO - *inflytande*, andel (%) Kolada.

Brukarbedömning om upplevd delaktighet och inflytande inom missbruksvården IFO - *påverka hjälp*, andel (%) Kolada.

Uppdrag: Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningsplaneringen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken.

Indikator	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			

Antal socialsekreterare inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.

Antal vakanta tjänster inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.

Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.

Indikator	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			

Andel medarbetare som utnyttjar friskvårdsbidraget

Sjukfrånvaro totalt i procent

Andel medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler)

Socialnämnden

Datum:
2020-12-19

Diarienummer:
SCN-2020-00608

Handläggare:
Thomas Fäldt

Internkontrollplan 2021

och analys enligt reglemente

För socialnämnden

Ett redovisande och aktiverande dokument som socialnämnden fattade beslut om den 17 dec 2020

Postadress: Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Telefon: 018-727 00 00 (växel)

E-post: Uppsala.kommun@ uppsala.se

www. uppsala.se

Analys av årets internkontroll och plan för kommande år

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun antog den 26 mars 2007 ett reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och kommunens helägda bolag. I reglementet beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för frågan.

Enligt reglementet ska nämnder årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen används för att stödja utvecklingen av den interna kontrollen inom nämndernas verksamhetsområden genom exempelvis kontrollmoment i internkontrollplanen. Den kan också användas för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnden ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att:

- verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt,
- den finansiella rapporteringen och information om verksamheten är tillförlitlig,
- verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån viktiga risker som framkommit i riskanalysen. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Efterlevnad av riktlinje och analys av funktionalitet

Socialnämndens interna kontroll utgår från kommunens reglemente för intern kontroll och har inte utarbetat några nämndspecifika anvisningar för internkontrollen inom sitt verksamhetsområde utöver internkontrollplanen. När det gäller att utveckla funktionaliteten i nämndens interna kontroll så är bedömningen att det inte är bristen på nämndspecifika anvisningar som i första hand behöver utvecklas. Den interna kontrollen består dels av nämndens internkontrollplan, dels av andra kontroller så som attestreglemente och uppföljningar av nämndens beslut till exempel vad gäller föreningsbidrag eller riktlinjer.

Organisation och ansvar för nämndens arbete med intern kontroll

Socialnämndens interna kontroll är organiserat utifrån reglemente för internkontroll där nämnden har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Socialdirektören ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regelverk och för att den ekonomiska förvaltningen och bokföringen sköts på ett betryggande sätt. För den interna kontrollen finns särskilt utpekad ansvarig som leder arbetet med interkontrollplan och uppföljning av internkontroll. Kvalitetsutvecklare ger stöd till förvaltningen i kvalitetsfrågor, avvikelshantering, synpunktshantering, dokumentation, kartläggning av processer och framtagande av rutiner och andra uppföljningar. Den interna kontrollen är en viktig del i styrningen av verksamheten och ger underlag för verksamhetsutveckling.

Socialnämnden är aktiv i riskanalys-/hantering i samband med omvärlds- och invärldsanalys som genomförs som en viktig del i utarbetandet av verksamhetsplan och internkontrollplan. Socialnämndens arbetsutskott har analyserat utmaningar och risker, samt bedömt nivån på riskerna.

Utskottsberedningen deltog 2020 i utformandet av det kontrollmoment som genomförs av ledamöterna i individutskotten och kvarstår som kontrollmoment i internkontrollplanen för 2021.

Den interna kontrollens funktionalitet har analyserats inom områdena *kontrollmiljö, riskhantering, kontrollmoment, resultat, uppföljning och åtgärder*, samt *helhetsbedömning*. Bedömningen av kriterierna har gjorts utifrån skalan: *Kan användas som ett gott exempel för andra, tillfredsställande, förbättringsområde, behöver ses över, har inte tillräckligt underlag för att kunna bedöma påståendet*.

Kontrollmiljön har bedömts utifrån fyra kriterier med hjälp av stödfrågor. Bedömningen visar att det finns ett förbättringsområde som rör att medarbetare och chefer i större utsträckning behöver få information och utbildning. Därmed kan de få större kunskap om den interna kontrollen och en tydligare helhetssyn kring att uppföljning och kontroller som genomförs är en del av den interna kontrollen. Det pågående arbetet med avvikelshantering är viktigt för att utveckla verksamheten och minska risker, men en viktig del i arbetet är också att skapa en kontrollmiljö med en kultur där chefer och medarbetare påtalar fel och brister och bidrar i dess lösning. Ett förbättringsområde är vidare att genomförd kontroll tydligare blir första steget i ett förbättringsarbete som genomförs i verksamheten. Under 2020 har detta gjorts inom ramen för den granskning av social dokumentation, *kollegial granskning*, där granskningen genomförts av specialisthandläggare och att resultaten av granskningen blivit utgångspunkten för ett erfarenhetsutbyte. Detta är ett utvecklingsarbete som har visat sig positivt och behöver fortsätta. När det gäller huruvida det finns funktionella arbetsättet för den interna kontrollen så är bedömningen att det tillfredsställande när det gäller ansvarsfördelning och tidplan för kontrollmoment i internkontrollplan.

Riskhanteringen har bedömts utifrån fyra kategorier och med hjälp av stödfrågor. Bedömningen visar att ett förbättringsområde är att riskanalysen på ett bättre sätt ska kunna utgöra underlag för relevanta åtgärder och kontrollmoment i internkontrollplanen. Under 2020 har riskhanteringen med fokus på interkontrollplanen hanterats i på avdelningsnivå i styrteamen och här är utvecklingsområdet för 2021 att utöka detta till att också involvera enhetschefer.

Kontrollmomenten har bedömts utifrån tre kategorier med hjälp av stödfrågor. Bedömningen är att de förebyggande kontrollmomenten (*riktlinjer, rutiner och processbeskrivningar*) är tillfredsställande. Under 2020 har rutiner, riktlinjer och processbeskrivningar samlats i ett kvalitetsledningssystem där allt finns samlat på ett ställe i ett digitalt verktyg. Kvalitetsledningssystemet och dess användbarhet är en viktig grund för att identifiera avvikelser och därmed identifiera risker. Ett utvecklingsområde för 2021 är att utveckla riskhanteringen med utgångspunkt i avvikelserapporteringen.

Resultat, uppföljning och åtgärder har bedömts utifrån tre kategorier och med hjälp av stödfrågor. Bedömningen är att resultatet av den interna kontrollen återkopplas till den beslutande nivån och att åtgärder vidtas vid konstaterade brister och andra konstaterade behov. Ett förbättringsområde där arbete pågår är att åtgärder efter internkontroll närmare kopplas samman med verksamhetsutvecklingen.

Helheten har bedömts utifrån tre kriterier och med hjälp av stödfrågor. Bedömningen är sammantaget att den interna kontrollen behöver utvecklas ytterligare och att den därför är ett förbättringsområde. De kategorier som ingår i helhetsbedömningen är att den interna kontrollen säkerställer att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv och att den interna kontrollen säkerställer en tillförlitlig finansiell rapportering. Den interna kontrollen ska vidare säkerställa att verksamheten följer tillämpliga lagar, föreskrifter, policyer, riktlinjer och rutiner.

Utveckling av nämndens internkontroll

Internkontrollplanen och dess kontroller har under 2020 främst utvecklats när det gäller individskottens egna kontrollmoment, uppföljning av uppdragstagare och kollegial granskning av social dokumentation. Under våren genomförde specialisthandläggare internkontroll av social dokumentation i 50 ärenden. Granskning av ytterligare 50 ärenden pågår och kommer att rapporteras i samband med uppföljningen av interkontrollen för helåret 2020. Utvecklingen av den kollegiala granskningen är en viktig del för verksamhetsutvecklingen och kommer att fortsätta under 2021. Utvecklingen av den interna kontrollen kommer under 2021 främst att fokusera på att förbättra den finansiella kontrollen. Detta kommer att göras genom att utöka antalet kontroller av uppdragstagare, öka antalet kontroller av ram- och direktupphandlingar, tydliggöra och följa upp den ekonomiska rapporteringen till nämnden och genomföra en granskning av 100 vårdfakturor, samt stärka återkopplingen av genomförda åtgärder efter genomförd kontroll.

Begrepp som används i internkontrollplanen

Kontrollområde	Områden som det ska finnas kontrollmoment inom. Det finns fem stycken kontrollområden: <ul style="list-style-type: none"> - Verksamhetskontroller - Kontroller av system och rutiner - Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut - Finansiell kontroll - Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv
Riskbeskrivning	Beskrivning av den risk som ligger till grund för kontrollmomentet. Hämtas från riskregistret.
Kontrollmoment	Konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera riskerna. Kontrollmomenten kan antingen vara förebyggande eller upptäckande och korrigerande. Förebyggande kontrollmoment är åtgärder för att undvika att brister uppstår. Upptäckande och korrigerande kontrollmoment hjälper nämnden att se om riskerna har lett till de händelser som kan befaras och visar på vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med bristerna.
Kontrollmetod	Beskrivning av hur, när och hur frekvent kontrollmomentet ska genomföras.
Tidpunkt för rapportering	Tidpunkt då kontrollmomentet ska rapporteras till nämnd.

Risker och kontrollmoment

Nämnden uppdrar åt förvaltningen att utse kontrollansvarig för respektive kontrollmoment.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Verksamhetskontroller	Den enskilde riskerar att inte få den hjälp och det stöd den behöver. Nämndens resurser riskerar att inte användas effektivt.	Individutskottet kontrollerar ärenden gällande endera: <ul style="list-style-type: none"> - särskilda kostnader - beslut att inte inleda utredning beslut att avsluta utredning utan åtgärd.	Inför varje ordinarie individutskott tar justeraren i individutskotten ett stickprov om minst tre ärenden. Enhetschefer redogör för stickproven av ärenden och bistår individutskotten i kontrollen. Genomförd kontroll redovisas månadsvis i protokollen för individutskotten och sammanställs per delår i april och bokslut vid uppföljning av internkontrollplan.	Bokslut per april och årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Brister i dokumentationen kan medföra att beslut fattas på ett otillräckligt eller felaktigt underlag, vilket kan leda till att medborgarna får fel insatser eller inga insatser beviljade.	Att handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling har dokumenterats. Dokumentationen ska utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Det framgår av bestämmelserna i 11 kap. 5 § SoL.	Granskning av social dokumentation genom att stickprov av ärenden, vilka kontrolleras utifrån en kvalitetschecklista.	Årsbokslut
Kontroller av system och rutiner	Ej upprättade genomförandeplaner, eller genomförande planer som inte följer Socialstyrelsen föreskrifter kan leda till svårigheter för utförarna att genomföra adekvata och korrekta insatser. Det leder också till svårigheter för nämnden att följa upp och utvärdera insatserna.	Att genomförandeplan är upprättad och att innehållet är adekvat, i de ärenden där de åligger socialnämnden att upprätta en sådan.	Granskning av stickprov av ärenden där genomförandeplaner ska ha upprättats kontrolleras utifrån en kvalitetschecklista.	Årsbokslut
Kontroller av system och rutiner	Brott mot sekretessen, känsliga uppgifter riskerar att läcka ut.	Kontroll av intern sekretess i genomloggningskontroll av ärenden i verksamhetssystemet	Kontroll av ett stickprov av ärenden	Delårs- och årsbokslut
Kontroller av system och rutiner	Brott mot sekretessen, känsliga uppgifter riskerar att läcka ut.	Kontroll av intern sekretess i genomloggningskontroll av användare i verksamhetssystemet	Kontroll av ett stickprov av ärenden	Delårs- och årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Fel beslutsfattare kan leda till att beslutet är ogiltigt eller att beslutet är fel.	Att delegationsbeslut anmäls till nämnd inom skälig tid. Att rätt delegat fattat beslutet	Två stickprov kontrolleras. Stickproven ska gälla ärendetyper där det finns beslut som fattas på delegation. De valda besluten jämförs mot delegationslistor.	Delårs- och årsbokslut
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Handlingar diarieförs inte korrekt. Det går därför inte att hitta handlingar eller att följa ärenden och beslut vilket försvårar för kommunens interna arbete, för allmänhetens insyn och riskerar rättssäkerheten.	Diarieföring av korrespondens med IVO.	Stickprov om viss korrespondens med IVO har blivit diarieförd	Årsbokslut
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Om kommunens policy för representation inte följs så kan det leda till förtroendebrist.	Vederbörlig specifikation finns bilagda fakturor.	Stickprov i samband med delårsbokslut.	Delårs- och årsbokslut
Finansiell kontroll	Otydliga avtal kan äventyra kvaliteten i tjänsten. Riskerar även att öka kostnaderna.	Kvalitetssäkring av avtal genom granskning av avtal utifrån kvalitetskriterier.	Stickprov på fem avtal bedöms utifrån förutbestämda kriterier.	Bokslut per augusti
Kontroller av system och rutiner	Det är viktigt att uppgifter i verksamhetssystemet är aktuella och korrekta, annars finns en risk för felaktiga utbetalningar.	Kontroll av om uppgifter i verksamhetssystemet är aktuella och korrekta för ett urval av inkomna vårdfakturor.	Stickprov på 100 vårdfakturor.	Delårsbokslut per augusti

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Finansiell kontroll	Om upphandlingspolicyn inte följs kan det leda till dyrare inköp och bristande rättssäkerhet. Risk för att bryta mot LOU.	Direktupphandlingar görs i enlighet med kommunens upphandlingspolicy.	Stickprov på tio köp/placeringar och tillhörande förfrågningsunderlag.	Bokslut per augusti
Finansiell kontroll	Om avropsordningen inte följs kan det leda till dyrare inköp och bristande rättssäkerhet. Brott mot LOU.	Kontroll av om avropsordningen följs för befintliga ramavtal.	Stickprov på tio köp/placeringar där avsteg från avropsordningen gjorts.	Bokslut per augusti
Finansiell kontroll	Felaktig utbetalning av posten övriga kostnader	Granskning av att rutiner för avsläpp av posten övriga kostnader följs: - beslutsmeddelande finns - rätt konterad	Stickprov på tio gällande övriga kostnader.	Delårs- och årsbokslut
Finansiell kontroll	Brister eller osäkerheter i återsökning av statsbidrag för ensamkommande kan leda till likviditets- och soliditetsrisker.	Kontrollera att samtliga beslutade återsökningar också återsöks inom aktuell tidsfrist genom kontroll av relevanta underlag.	Kontroll av underlag för återsökning och genomförd återsökning	Delårsbokslut per april och årsbokslut
Finansiell kontroll	Regelbunden och tydlig ekonomisk rapportering till nämnden är viktig för möjligheten att vidta åtgärder. Brister i denna rapportering riskerar att leda till uteblivna, för omfattande eller på annat sätt felaktiga åtgärder.	Att samtliga månads- eller delårsrapporter innefattar en tydlig redovisning av utvecklingen av nämndens ekonomi. Att nämnden regelbundet informeras om status för de ekonomiska handlingsplanerna.	Uppföljning av antal godkända månads- och delårsrapporter. Uppföljning av antal nämnd- eller arbetsutskottsprotokollen som innehåller informations- eller beslutsärende där nämnden eller arbetsutskottet tar del av status för de ekonomiska handlingsplanerna.	Delårsbokslut Delårsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendskada.	Kontroll att ersättning till uppdragstagaren utgår enligt riktlinjerna.	Stickprov av § 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendskada.	Kontroll att ersättning till uppdragstagaren belastar rätt ansvar.	Stickprov av § 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendskada.	Kontroll att uppdragstagarens uppdrag är rätt registrerat i lönesystemet.	Stickprov av § 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendskada.	Kontroll att inte uppdragets ersättning är dubbelregistrerat.	Stickprov av § 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendskada.	Kontroll att insatsen samt resursen är registrerad rätt på barnet/ungdomen samt på rätt enhet i verksamhetssystemet.	Stickprov av § 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendskada.	Kontroll att beslutsfattaren är enligt delegation.	Stickprov av § 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Att insatsen övervägs/följs upp enligt riktlinjerna.	Stickprov av § 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Att uppdragstagarakt finns och är registrerade i journalprogrammet/ verksamhetssystemet enligt rutin.	Stickprov av § 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Att årliga registerkontroll av uppdragstagaren görs och dokumenteras enligt lathund.	Stickprov av § 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Att avtal med uppdragstagaren finns enligt riktlinjer.	Stickprov av § 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Förekomst av oegentligheter leder till brister i måluppfyllelse, ekonomiska förluster och att medborgarna tappar i förtroende för kommunen.	Kontroll av kunskap hos kommunens politiker och tjänstemän om regler för mutor, jäv och representation.	Enkät till alla förtroendevalda och chefer om kunskap om mutor, jäv och representation. Hanteras kommunövergripande.	Årsbokslut